

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la cererea de revizuire

învinuirea lui

Victor Țopa și Vladimir Morari

(art. 189 alin. (6) Cod penal)

*(Dosarul nr. 1rh-30/2024
Nr. PIGD 1-19154936-01-1rh-29072024)*

Cererea de revizuire respinsă, deoarece nu sunt întrunite condițiile pentru admiterea cererii de revizuire în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 2), 3 și 5) CPP; Din actul de comunicare nu rezultă dubii temeinice privind existența unui viciu fundamental în această cauză; Alte înscrisuri invocate nu reprezintă circumstanțe noi sau recent descoperite.

30 septembrie 2026

Au examinat anterior judecătorii:

Instanța de fond - Ghenadie Plămădeală

Instanța de apel - Tudor Micu, Vasile Gurin, Gheorghe Iovu

Instanța de recurs - Andrei Harghel, Olga Adam, Ion Arhiliuc

Instanța de recurs în anulare - Vladimir Timofti, Anatolie Țurcan, Iurie Diaconu,
Liliana Catan, Nadejda Toma, Ion Guzun, Elena Cobzac, Victor Boico

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților cererea de revizuire declarate în cauza penală de învinuire a lui Victor Țopa și Vladimir Morari, în numele legii,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Alexandru Negru,

Sergiu Stratan, *judecători*,

constată următoarele:

PARTEA INTRODUCATIVĂ

1. Victor Țopa s-a născut în anul 1967 în r-nul Nisporeni. Vladimir Morari s-a născut în anul 1976 în r-nul Orhei. Ei au fost învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (6) Cod penal (redacția în vigoare la 25 mai 2009).

2. Victor Țopa și Vladimir Morari au fost apărați de avocații Andrei Năstase și Dumitru Pavel.

3. Victor Țopa și Vladimir Morari au fost condamnați în prima instanță pentru infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (6) Cod penal, fiecare la 10 ani de închisoare. Instanța de apel a admis apelul avocatului Andrei Năstase, a rejudecat cauza și a pronunțat o nouă hotărâre prin care i-a condamnat pe fiecare la șapte ani de închisoare. Instanța de recurs a declarat inadmisibile recursurile ordinare ale apărării. Instanța de recurs în anulare a respins ca inadmisibil recursul în anulare declarat de condamnați. La 21 aprilie 2021, avocatul Dumitru Pavel, în interesele condamnaților a depus o cerere către Procurorul General, Alexandr Stoianoglo, privind inițierea procedurii de revizuire. La 27 iunie 2024, Procurorul în Procuratura Anticorupție, Mariana Bocșanean, la solicitarea avocatului Dumitru Pavel, a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție cererea de revizuire, pentru a fi examinată în conformitate cu prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 246, din 31 iulie 2023.

4. Urmărirea penală a fost pornită la 18 iunie și s-a terminat la 17 noiembrie 2010. Prima instanță a examinat cauza în perioada 02 decembrie 2010 - 19 octombrie 2011. Instanța de apel a examinat cauza între 24 noiembrie 2011 și 14 septembrie 2012. Instanța de recurs ordinar a examinat cauza între 12 decembrie 2012 și 06 februarie 2013. Instanța de recurs în anulare a examinat cauza între 30 septembrie 2019 și 07 mai 2020. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 29 iulie 2024.

ÎN FAPT

5. Victor Țopa și Vladimir Morari, împreună cu alte persoane din Federația Rusă, nestabilite de către organul de urmărire penală, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, acționând cu intenție directă, de comun acord și prin

înțelegere prealabilă, au întocmit un plan criminal de a săvârși șantaj. La 01 august 2007, în jurul orei 09:10, în or. Moscova, Federația Rusă, două persoane din cele neidentificate de către organul de urmărire penală, conform rolurilor stabilite din timp, au reținut-o pe Galina Proidisvet și au condus-o la poliție, unde au influențat-o psihic, amenințând-o cu extrădarea în Republica Moldova, unde în privința acesteia era intentat un dosar penal. Amenințând-o cu aplicarea violenței fizice, precum și pe rudele apropiate, ei au cerut de la ea să accepte toate propunerile lui „Mihail” și „Iurii” și transmiterea dreptului asupra acțiunilor B.C. „VictoriaBank” S.A. aflate în proprietatea ei, precum și asupra acțiunilor posedate de către Valentina Țurcan și Mihail Artemenco, în favoarea persoanelor de încredere a lui Victor Țopa. Amenințările în privința Galinei Proidisvet, Valentina Țurcan și Mihail Artemenco aveau un caracter real. Din acest motiv, ei au acceptat transmiterea acțiunilor lui Victor Țopa și Vladimir Morari.

6. La 03 august 2007, Victor Țopa împreună cu Vladimir Morari, aflându-se într-un hotel amplasat în or. Moscova, realizând în continuare acțiunile lor criminale îndreptate spre deposedarea Galinei Proidisvet și a rudelor apropiate acesteia, Valentina Țurcan și Mihail Artemenco, de acțiunilor pe care le dețineau cu drept de proprietate la B.C. „VictoriaBank” S.A., au cerut de la ultimii eliberarea procurilor autentificate pe numele lui Vladimir Morari, cu dreptul de a introduce acțiunile sus menționate în capitalul unor agenți economici și efectuarea tuturor acțiunilor necesare în legătură cu aceasta.

7. La 07 august 2007, Galina Proidisvet, Valentina Țurcan și Mihail Artemenco, aflându-se sub influența fizică și psihică, fiind convinși în posibila realizare a amenințărilor lui Victor Țopa și Vladimir Morari, cât și de către persoanele neidentificate de către urmărirea penală, care acționau la comanda ultimilor, au eliberat procuri pe numele lui Vladimir Morari, prin care ultimul a fost împuternicit să înainteze acțiunile B.C. „VictoriaBank” S.A. din numele lor. În perioada august - septembrie 2007, Vladimir Morari, conform rolurilor din timp stabilite în baza planului criminal, acționând în temeiul procurilor eliberate, a introdus 129.194 de acțiuni a B.C. „VictoriaBank” S.A. în valoare de 18.629.774,8 de lei, care aparțineau Galinei Proidisvet, 78.970 de acțiuni B.C. „VictoriaBank” S.A. în valoare de 11.387.474 de lei, care aparțineau Valentinei Țurcan și 157.024 de acțiuni a B.C. „VictoriaBank” S.A., care aparțineau lui Mihail Artemenco, în valoare de 1.570.240 lei, în capitalul statutar al „MaximProfitInvest” S.R.L., „Provileg Invest” SRL și „Financiar Invest” S.R.L. care au fost constituite în acest scop. Prin acțiunile de șantaj, Victor Țopa și Vladimir Morari i-au deposedat și au cauzat părților vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari în mărime totală de 31.587.488.8 de lei. Fapta a fost încadrată juridic în baza art. 189 alin. (6) Cod penal.

8. La 19 octombrie 2011, Judecătoria Buiucani i-a recunoscut vinovați pe Victor Țopa și Vladimir Morari de săvârșirea infracțiunii imputate și i-a condamnat pe fiecare la 10 ani de închisoare. Instanța a admis acțiunea civilă în principiu, lăsând stabilirea cuantumului despăgubirilor în seama instanței civile.

Instanța a considerat că probele prezentate de acuzare confirmă vinovăția condamnaților. Ea a respins argumentul apărării potrivit căreia transmiterea acțiunilor ar fi rezultat din raporturi civile, reținând că părțile vătămate au semnat procurile în urma unor amenințări reale. Instanța a arătat că niciuna dintre părțile vătămate audiate nu a declarat că a dorit să înstrăineze benevol acțiunile sau că a primit contravaloarea lor. Acțiunile au fost ulterior introduse în capitalul unor societăți constituite în acest scop și înstrăinate într-un termen scurt, iar în anul 2010 au fost restituite proprietarilor pe cale civilă. Potrivit instanței, soluționarea litigiilor civile privind acțiunile nu exclude răspunderea penală pentru șantaj. Instanța a reținut și că cei doi acuzați au acționat în baza unei înțelegeri prealabile (f.d. 26, vol. VI).

9. La 14 noiembrie 2011, avocatul Andrei Năstase, în interesele lui Victor Țopa și Vladimir Morari, a depus apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare. El a invocat neidentificarea și neaudierea persoanelor indicate de Galina Proidisvet ca fiind implicate în pretinsele acte de constrângere, inclusiv a vicecomisarului Sokolov Arcadii Victorovici, precum și a persoanelor „Mihail” și „Iurii”, deși acestea ar fi participat nemijlocit la evenimentele relatate. Acuzarea nu a prezentat probe care să confirme existența acestor persoane, realitatea faptelor reclamate ori vreo legătură a acestora cu condamnații și nici nu a verificat dacă aceștia din urmă cunoșteau sau au consimțit la pretinsele acțiuni ilegale.

10. La 14 septembrie 2012, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul, a casat sentința și, după rejudecarea cauzei, a pronunțat o nouă hotărâre. Instanța i-a recunoscut vinovați pe Victor Țopa și Vladimir Morari de săvârșirea infracțiunii imputate și i-a condamnat pe fiecare la șapte ani de închisoare. Instanța a considerat că ansamblul probelor administrate confirmă vinovăția condamnaților și a respins argumentul apărării potrivit căreia între părți ar fi existat exclusiv raporturi civile. Ea a apreciat declarațiile părților vătămate ca fiind veridice și coroborate cu celelalte probe, iar afirmațiile privind influențarea acestora de către Vladimir Plahotniuc, ca neprobate. Instanța a înlăturat declarațiile martorului Vladimir Țopa, reținând că acestea se întemeiau pe relatări din auzite, și nu a acordat credibilitate declarațiilor condamnaților prin care aceștia au contestat acuzația (f.d. 181, vol. VII).

11. La 01 octombrie 2012, avocatul Andrei Năstase, în interesele condamnaților, a depus recurs în care solicita pronunțarea unei hotărâri de achitare. El a reiterat argumentele din apel. De asemenea, presupusa legătură dintre acestea și condamnați se întemeiază exclusiv pe declarațiile părților vătămate. Scrisoarea din 29 februarie 2012 a șefului direcției MAI din or. Moscova, confirmă că Galina Proidisvet nu a fost reținută de colaboratorii instituției, nu a fost întocmit vreun proces-verbal pe numele acesteia și nu au fost depuse plângeri sau efectuate investigații privind circumstanțele relatate de ea. În aceste condiții, lipsesc probe care să confirme pretinsa reținere a Galinei Proidisvet, exercitarea presiunilor asupra acesteia și constrângerea ei să

contacteze celelalte părți vătămate și să înstrăineze acțiunile. După pronunțarea deciziei din 14 septembrie 2012, apărarea a identificat persoana pe nume „Mihail”, indicată de Galina Proidisvet drept intermediarul care ar fi constrâns-o prin amenințări și șantaj să-și înstrăineze acțiunile și pe cele ale rudelor sale. Fiind informat despre materialele cauzei, acesta a declarat, prin înscrisul din 23 noiembrie 2012 (deși în recurs se menționează despre acest înscris, el nu este anexat la materialele dosarului), întocmit în or. Frankfurt, că afirmațiile Galinei Proidisvet nu corespund realității și constituie denunțuri calomnioase. Acesta a precizat că a participat la negocierile din 03–07 august 2007 la rugămintea lui Vladimir Plahotniuc, care l-a prezentat Galinei Proidisvet în calitate de reprezentant al său, negocierile desfășurându-se într-o atmosferă de afaceri. Galina Proidisvet și Valentina Țurcan reprezentau vânzătorii, Mihail Artemenco era prezent, Victor Țopa acționa din partea cumpărătorilor, iar Vladimir Morari era consultant juridic pentru ambele părți. Declarația confirmă versiunea susținută de apărare, iar contradicțiile din declarațiile Galinei Proidisvet privind pretinsa reținere în or. Moscova, precum și înregistrarea video a unei conferințe de presă, pun suplimentar la îndoială veridicitatea relatărilor acesteia.

12. La 26 octombrie 2012, procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavrilă și procurorul în Procuratura Anticorupție, Lilian Rudei, au declarat recurs, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care Victor Țopa și Vladimir Morari să fie condamnați la 10 ani de închisoare.

13. La 06 februarie 2013, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibile recursurile. Instanța a reținut că, dacă intenția condamnaților ar fi fost încheierea unor raporturi civile, aceștia urmau să-și execute cu bună-credință obligațiile asumate. În realitate, însă, acțiunile au fost dobândite prin mijloace ilegale, iar contravaloarea acestora nu a fost achitată, transferurile unor sume nesemnificative urmărind doar crearea aparenței executării contractelor. Potrivit hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău din 19 martie 2010, condamnații au acționat cu rea-credință și fără împuterniciri pentru înstrăinarea acțiunilor, Vladimir Morari depășindu-și limitele mandatului prin transferarea acestora către alte societăți constituite în acest scop. Nerespectarea condițiilor de valabilitate a actelor juridice a determinat constatarea nulității acestora. În realizarea intenției infracționale, condamnații au exploatat situația în care se afla Galina Proidisvet, amenințările exercitate creându-i convingerea că aceștia își pot realiza scopul prin orice mijloace. Afirmațiile apărării privind neclarificarea circumstanțelor în care Galina Proidisvet ar fi fost dusă la locația organului de poliție din or. Moscova au fost respinse. Instanțele inferioare au apreciat ca veridice declarațiile părților vătămate cu privire la aceste circumstanțe, iar instanța de recurs, fiind una de drept, nu este competentă să procedeze la o nouă apreciere a probelor. (f.d. 276, Vol VII)

14. La 18 aprilie 2012, a fost depusă o cerere la CtEDO. Aceasta a fost conexată cu o altă cerere aflată pe rol. La 16 mai 2019, [CtEDO a comunicat](#)

[cererea](#) Guvernului Republicii Moldova. Potrivit [informațiilor de pe pagina web a CtEDO](#), cererea încă nu a fost examinată. Actul conține următoarele:

„În măsura în care Viorel Țopa, Victor Țopa și Vladimir Morari se plâng de procedurile penale intentate împotriva lor, a existat o încălcare a drepturilor lor în temeiul articolului 6 § 1, articolului 6 § 2 sau articolului 6 § 3 din Convenție? Mai precis, au fost cauzele lor audiate în fața unui „tribunal independent și imparțial, instituit de lege”, cu respectarea cuvenită a dreptului lor atât la prezumția de nevinovăție, cât și la egalitatea armelor?”

15. La 30 august 2019, Victor Țopa și Vladimir Morari au depus recurs în anulare, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei hotărâri de achitare. Ei au susținut că amenințarea reală și constrângerea psihică, ca elemente ale șantajului, nu au fost probate, între părți existând relații civile îndelungate, iar acțiunile asupra bunurilor au fost soluționate pe cale civilă. Totodată, ei au invocat lipsa veridicității declarațiilor Galinei Proidisvet privind pretinsa reținere în or. Moscova, confirmată prin scrisoarea autorităților ruse, precum și faptul că negocierile privind acțiunile au avut un caracter civil și că declarațiile acestora nu confirmă existența unor amenințări directe cu violența. Instanțele au reținut neîntemeiat săvârșirea șantajului, în lipsa unor probe obiective, bazându-se exclusiv pe declarațiile contradictorii ale Galinei Proidisvet. Ei au invocat neidentificarea și neverificarea persoanelor indicate de ultima ca fiind implicate în pretinsele amenințări, inclusiv „Sokolov Arcadii Victorovici”, „Mihail” și „Iurii”. Scrisoarea autorităților din Moscova din 29 februarie 2012 infirmă pretinsa reținere a Galinei Proidisvet și, implicit, veridicitatea declarațiilor acestora. În recursul în anulare, recurenții au invocat și comunicarea CtEDO adresată Guvernului Republicii Moldova cu privire la prezenta cauză.

16. La 07 mai 2020, [Curtea Supremă de Justiție](#) a respins ca inadmisibil recursul în anulare. Instanța a constatat că instanțele inferioare au examinat și apreciat în mod corespunzător probele acuzării și apărării, și-au motivat soluțiile și s-au pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate, fără a admite erori de drept sau vicii fundamentale în sensul art. 453 Cod de procedură penală. Criticile recurenților exprimă, în esență, dezacordul cu aprecierea probelor, aspect care nu poate constitui temei al recursului în anulare, aprecierea probelor revenind instanțelor de fond și apel. Instanța a considerat irelevantă Hotărârea Parlamentului nr. 39/2019, aceasta având caracter general și neconfirmând existența unui viciu fundamental în această cauză. Accesul la justiție și dreptul la apărare au fost asigurate, iar condamnații s-au eschivat de la judecarea cauzei și au fost anunțați în căutare. Instanța a mai notat că comunicarea CtEDO către Guvern nu echivalează cu constatarea unui viciu fundamental.

17. La 21 aprilie 2021, avocatul Dumitru Pavel, în interesele lui Victor Țopa și Vladimir Morari, a adresat Procurorului General o cerere de inițiere a procedurii de revizuire a sentinței Judecătoriei Buiucani din 19 octombrie 2011, a deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2012 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 06 februarie 2013. Apărarea a solicitat deschiderea

procedurii, înaintarea cauzei în instanță și, după rejudecare, achitarea condamnaților. În susținerea cererii, revizuenții au invocat înscrisurile prezentate în aprilie 2021 de Mihail Radîghin și Iurii Leahovschii, pe care îi identifică drept persoanele numite „Mihail” și „Iurii” în declarațiile Galinei Proidisvet. Potrivit apărării, aceștia au negat existența amenințărilor sau presiunilor și au descris întrevederile din 3–7 august 2007 privind acțiunile BC „Victoriabank” SA ca negocieri desfășurate într-o atmosferă de afaceri. Persoanele respective nu au fost audiate în procedurile anterioare și relatările lor concordă cu cele ale martorilor Inna Iliș, Iurie Cobușcean și Vladimir Țopa. Apărarea a invocat și soluțiile autorităților germane privind plângerea Galinei Proidisvet. În opinia revizuenților, constatările acestora referitoare la probele privind amenințările și la verificarea faptelor pretins petrecute în Federația Rusă trebuie examinate împreună cu celelalte materiale ale cauzei. Revizuenții s-au referit la răspunsul autorităților din Moscova din 29 februarie 2012, care nu confirmă reținerea Galinei Proidisvet de către colaboratorii secției de miliție indicate de aceasta și nici înregistrarea unei plângeri privind faptele relatate. De asemenea, înregistrarea video a unei conferințe de presă este relevantă pentru aprecierea credibilității declarațiilor ei. Revizuenții au arătat că, la 16 mai 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea referitoare la această cauză. Ei au făcut trimitere și la scrisoarea Agentului Guvernamental din 05 noiembrie 2020, susținând că aceasta menționează posibilitatea examinării unor căi de remediere la nivel național, inclusiv revizuirea. El a invocat Hotărârea Parlamentului nr. 39/2019 și au susținut că procedurile penale împotriva lor ar fi fost influențate de interesele lui Vladimir Plahotniuc. Revizuenții consideră că înscrisurile și împrejurările invocate pun în discuție temeinicia condamnării și echitatea procedurilor anterioare. Ei solicită pronunțarea unei soluții de achitare.

18. La 27 iunie 2024, Procuratura Anticorupție a expediat Curții Supreme de Justiție cererea de revizuire, pentru a fi examinată în conformitate cu art. 39 alin. (3) al Legii nr. 246, din 31 iulie 2023 (f.d. 144, Vol VIII).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19. Art. 458 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(3) Revizuirea poate fi cerută în cazurile în care:

...

2) s-au stabilit circumstanțe noi sau recent descoperite de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, ar dovedi că cel condamnat este nevinovat ori a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decât cea pentru care a fost condamnat ori ar dovedi că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat/vinovată;

...

3) două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia;

...

5) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a informat Guvernul Republicii Moldova despre depunerea unei cereri din care se deduce existența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care ridică dubii temeinice privind corectitudinea soluției din hotărârea atacată;”

20. Conform art. 459 Cod de procedură penală:

(2) Revizuirea în favoarea condamnatului a unei hotărâri de condamnare, în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 1)-4), nu este limitată în timp.

(3) Revizuirea în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 5) poate fi cerută oricând de la informarea Guvernului până la pronunțarea hotărârii definitive de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

21. Conform art. 460 alin. (4) Cod de procedură penală:

„... (4) Cererile de revizuire menționate la art. 458 alin. (3) pct. 1)-4) sunt de competența instanței de judecată ultima care s-a pronunțat asupra fondului cauzei. Cererile de revizuire depuse în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 5) și 6) sunt de competența Curții Supreme de Justiție.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Cererea invocă două temeiuri distincte de revizuire: existența unor circumstanțe noi sau recent descoperite, prevăzută de art. 458 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, și comunicarea unei cereri de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului Guvernului Republicii Moldova, prevăzută de pct. 5) al aceluiași alineat. Competența de examinare se stabilește separat pentru fiecare temei. Potrivit art. 460 alin. (4) Cod de procedură penală, cererile întemeiate pe pct. 5) sunt de competența Curții Supreme de Justiție, iar cele întemeiate pe pct. 2) sunt de competența instanței care ultima s-a pronunțat asupra fondului cauzei.

23. În privința celui de-al doilea temei, simplul fapt că Curtea Supremă de Justiție a examinat recursurile și le-a declarat inadmisibile, la 06 februarie 2013, nu stabilește prin sine competența sa. Este necesar să se verifice dacă, prin considerentele deciziei, Curtea s-a pronunțat efectiv asupra temeiniciei condamnării. Prin decizia din 06 februarie 2013, Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat asupra fondului cauzei, examinând probele acuzării și apărării și constatând că faptele imputate au fost dovedite prin probe concludente, administrate, iar acțiunile condamnaților au fost corect încadrate juridic. Prin urmare, întrucât ultima instanță care s-a pronunțat asupra fondului cauzei este Curtea Supremă de Justiție, acesteia îi revine competența de a examina prezenta cerere de revizuire.

24. Având în vedere paragraful precedent, Curtea va examina dacă materialele prezentate susțin temeiul prevăzut de art. 458 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală. Revizuirea pe acest temei presupune identificarea unei împrejurări

necunoscute instanței la pronunțarea hotărârii, care, singură sau împreună cu împrejurările stabilite anterior, ar putea dovedi nevinovăția condamnaților. Dezacordul cu aprecierea unor probe deja examinate nu constituie o asemenea împrejurare. În același timp, faptul că o persoană era cunoscută după nume nu înseamnă, fără o verificare distinctă, că și informațiile furnizate ulterior de ea erau cunoscute instanței. Caracterul nou și relevanța fiecărui element invocat trebuie, așadar, examinate separat. Această abordare este compatibilă cu practica Curii Supreme de Justiție privind limitele revizuirii (decizia nr. [1r-10/2024](#)).

25. În cererea de revizuire, revizuenții invocă declarațiile lui Mihail Radîghin și Iurie Leahovschi, identificați ulterior ca persoane care ar fi participat la negocierile din 3–7 august 2007 privind înstrăinarea acțiunilor BC „Victoriabank” SA. Potrivit cererii, aceștia au relatat că negocierile s-au desfășurat în condiții obișnuite pentru o tranzacție comercială și au negat exercitarea unor amenințări sau presiuni asupra Galinei Proidisvet ori a rudelor sale. Revizuenții susțin că aceste relatări contrazic versiunea privind constrângerea părților vătămate, reținută în hotărârile a căror revizuire se solicită. În sprijinul cererii au fost anexate două înscrisuri semnate de Mihail Radîghin și Iurie Leahovschi la 09 și, respectiv, 15 aprilie 2021, autentificate notarial la Moscova (f.d. 158–159, vol. VIII).

26. Înscrisurile prezentate în procedura de revizuire cu privire la Mihail Radîghin și Iurie Leahovschi nu relevă, prin ele însele, circumstanțe noi sau recent descoperite în sensul art. 458 din Codul de procedură penală. Existența persoanelor indicate de Galina Proidisvet drept „Mihail” și „Iurii”, precum și pretinsa lor participare la amenințările relatate de aceasta au fost discutate în procedura ordinară. Instanțele au examinat argumentele apărării și au apreciat declarațiile Galinei Proidisvet în ansamblul probelor administrate, iar instanța de recurs a menținut soluția, fără a proceda la o nouă apreciere a probelor. În privința lui „Mihail”, apărarea a arătat încă în recurs că acesta fusese identificat și că, la 23 noiembrie 2012, prezentase un înscris prin care contesta relatarea Galinei Proidisvet și descria negocierile din 03–07 august 2007. Atât identificarea sa, cât și versiunea pe care o susținea erau cunoscute în cursul procedurii ordinare. În privința lui „Iurii”, apărarea nu a afirmat în recurs că îl identificase. Persoana indicată prin acest nume și rolul atribuit ei în relatarea Galinei Proidisvet erau deja cunoscute și au fost discutate în apel și în recurs. Identificarea ulterioară a persoanei și prezentarea unui înscris care oferă o versiune diferită asupra aceluiași eveniment nu transformă, fără o examinare a conținutului și relevanței înscrisului, împrejurările anterior discutate în circumstanțe noi.

27. Scrisoarea autorităților din Moscova din 29 februarie 2012 nu constituie o circumstanță nouă sau recent descoperită în sensul art. 458 din Codul de procedură penală. Apărarea cunoștea acest înscris înainte de soluționarea definitivă a cauzei și l-a invocat expres în recurs. Ea a susținut, pe baza scrisorii, că Galina Proidisvet nu fusese reținută ori arestată la secția de poliție indicată și

că autoritățile respective nu înregistraseră plângeri și nu efectuaseră investigații cu privire la faptele relatate de aceasta. Instanța de recurs nu a analizat distinct conținutul scrisorii, însă a respins argumentul apărării referitor la neclarificarea împrejurărilor în care Galina Proidisvet ar fi fost dusă la sediul poliției. Ea a menținut concluziile instanțelor inferioare privind credibilitatea declarațiilor acesteia și a arătat că, fiind instanță de drept, nu poate proceda la o nouă apreciere a probelor. Lipsa unei analize distincte a scrisorii în decizia de recurs poate fi discutată sub aspectul motivării acelei decizii, dar nu conferă înscrisului, prin ea însăși, caracterul unei circumstanțe noi sau recent descoperite. Prin urmare, ea această scăpare nu poate justifica admiterea cererii de revizuire.

28. Nici Hotărârea Parlamentului nr. 39 din 8 iunie 2019 nu constituie, prin ea însăși, o circumstanță nouă sau recent descoperită în sensul art. 458 din Codul de procedură penală. Actul a fost invocat de apărare în recursul în anulare, iar instanța s-a pronunțat expres asupra relevanței sale. Aceasta a reținut că declarația adoptată prin hotărâre are caracter general și nu stabilește existența unui viciu fundamental în această cauză.

29. Având în vedere cele de mai sus, înscrisurile invocate nu rezultă circumstanțe noi sau recent descoperite care să îndeplinească cerințele art. 458 alin. (3) pct. 2) din Codul de procedură penală. Revizuenții nu indică o împrejurare de fapt necunoscută instanței la pronunțarea hotărârii, care, singură sau împreună cu cele deja stabilite, ar fi de natură să schimbe soluția asupra vinovăției.

30. Revizuenții invocă decizia din 03 mai 2018, emisă de un tribunal din Germania pe marginea plângerii Galinei Proidisvet (vol. VIII, f.d. 168). Ei consideră că autoritățile germane au exclus răspunderea lor pentru șantaj și că această soluție justifică revizuirea hotărârilor de condamnare.

31. Hotărârile autorităților germane au fost emise după ce în această cauză a fost adoptată o soluție irevocabilă. Autoritățile germane au refuzat pornirea unei urmăriri penale cu privire la faptele pentru care condamnații au fost găsiți vinovați în Republica Moldova. Din actele prezentate rezultă că autoritatea de urmărire penală germană a considerat că plângerea depusă de Galina Proidisvet nu este suficient de credibilă, iar verificările suplimentare necesitau administrarea probelor prin comisie rogatorie. Autoritățile germane nu au analizat întreg probatoriul din această cauză penală. În orice caz, sintagma „circumstanțe noi sau recent descoperite” din art. 458 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală se referă la chestiuni de fapt, nu la menționarea circumstanțelor examinate anterior într-un act emis după hotărârea judecătorească irevocabilă. Nu este suficientă prezentarea unei alte versiuni asupra unor împrejurări deja cunoscute și examinate în proces (încheierea nr. [lavc-5/2026](#), § 14). În caz contrar, revizuirea s-ar transforma într-un recurs deghizat, cu scopul de a repune în discuție circumstanțe care deja au fost examinate irevocabil, ceea ce este inadmisibil (*mutatis mutandis* încheierea nr. [1r-13/2026](#), § 13).

32. Deși nu a fost invocat, completul constată că nu este incident nici temeiul prevăzut de art. 458 alin. (3) pct. 3) Cod de procedură penală. Acesta privește hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în cauze penale care nu se pot concilia ([deciza nr. 28 din 12 martie 2020](#), §§ 31, 43-44). Totuși, aceste aceste hotărâri ireconciliabile trebuie să provină din aceeași jurisdicție. Nu este exclus ca proceduri penale din țări diferite, cu același obiect și care vizează aceleași persoane, să culmineze în final cu soluții care nu se conciliază (vezi decizia CtEDO [Krombach v. Franța](#), 2018, §§ 35-42). Prin urmare, decizia instanței germane nu atrage incidența art. 458 alin. (3) pct. 3) Cod de procedură penală.

33. În continuare, completul va examina temeiul prevăzut de art. 458 alin. (3) pct. 5) Cod de procedură penală, referitor la comunicarea unei cereri de către CtEDO Guvernului Republicii Moldova.

34. Potrivit [informației de pe pagina web a CtEDO](#), cererea nr. 26159/12 a fost comunicată Guvernului Republicii Moldova și încă este pendinte la CtEDO. Având în vedere că CtEDO încă nu a soluționat cauza, cererea de revizuire a fost înaintată în termenul prevăzut de art. 459 alin. (3) Cod de procedură penală și nu este tardivă.

35. O comunicare a cererii de către CtEDO Guvernului nu duce automat la admiterea cererii de revizuire. Pentru a admite o cererea de revizuire bazată pe art. 458 alin. (3) pct. 5) Cod de procedură penală urmează a fi întrunite cumulativ următoarele condiții:

- a) CtEDO a informat Guvernul Republicii Moldova despre depunerea unei cereri;
- b) din actul de comunicare se deduc dubii temeinice privind existența unui viciu fundamental în cauza în care se depune cererea de revizuire;
- c) viciul fundamental pune în discuție „corectitudinea soluției din hotărârea atacată” (*mutatis mutandis* încheierea nr. [1rh-7/2023](#), § 28).

36. Este incontestabil că CtEDO a comunicat Guvernului Republicii Moldova o cerere care vizează această cauză penală (vezi para. 15). Prin urmare, a fost întrunită prima condiție din paragraful 35.

37. Cererea a fost depusă la CtEDO invocă pretense încălcări ale dreptului la un proces echitabil și la proprietate. Actul de comunicare întocmit de CtEDO vizează mai multe proceduri judiciare de diferă natură. Cererea la CtEDO este depusă de trei persoane, nu doar pe Viorel Țopa. Actul de comunicare descrie o pretinsă schemă complexă de deposedare de averi a celor trei persoane, iar prezenta cauză penală este menționată colateral.

38. Completul urmează să manifeste o precauție deosebită atunci când decide asupra casării unei hotărâri judecătorești irevocabile în baza unui act de comunicare al CtEDO. Deseori, hotărârile adoptate de CtEDO nu constată violări cu privire la toate aspectele menționate în actele de comunicare. Actele de

comunicare mai degrabă reflectă neclarități care trebuie lămurire de Guvern. Completul este conștient și de ezitarea CtEDO de a acționa ca o a patra instanță. Până acum, Curtea Supremă de Justiție a admis cereri de revizuire bazate pe art. 458 alin. (3) pct. 5) Cod de procedură penală doar în cazul unor situații de drept soluționate de CtEDO printr-o jurisprudență clară (vezi încheierea nr. [1rh-17/24](#), § 35).

39. Curtea Supremă de Justiție a respins anterior un recurs în anulare în care a fost invocată comunicarea cererii de către CtEDO (vezi para. 17). Ea a reținut că nu există erori de drept care să impună casarea hotărârilor irevocabile, iar comunicarea CtEDO către Guvernul Republicii Moldova nu echivalează cu constatarea unui viciu fundamental al procedurii.

40. Având în vedere cele de mai sus, complexitatea actului de comunicare și argumentarea cu privire la acest temei de revizuire, completul nu poate deduce dubii temeinice privind existența unui viciu fundamental în această cauză. Prin urmare, nu este întrunită cea de-a doua condiție menționată la paragraful 35, iar cererea de revizuire nu poate fi admisă.

41. Această hotărâre nu reprezintă o piedică în a depune o nouă cerere de revizuire în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 6) Cod de procedură penală după hotărârea CtEDO.

42. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 462 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea de revizuire depusă de avocatul Dumitru Pavel, în interesele lui Victor Țopa și Vladimir Morari.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Alexandru Negru

Digitally signed by Bleșceaga Stella
Date: 2026.10.01 16:45:26 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Sergiu Stratan